

SVENSKA KRAFTNÄT

Inhämtning av tidiga synpunkter–

Regeringsuppdrag om att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden

251217

Innehåll

Bakgrund

Om uppdraget

Vilka som inkommit med tidiga synpunkter

Samtliga inkomna synpunkter per
organisation/företag/person

Inhämtning av tidiga synpunkter

En del av regeringsuppdraget är att Svenska kraftnät ska inhämta synpunkter från branschen. Under perioden 7 november till 1 december 2025 fanns det möjlighet för branschen att inkomma med tidiga synpunkter genom att besvara tre frågeställningar via ett formulär på [svk.se: Uppdrag att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden](https://svk.se/uppdrag-att-se-over-anslutningsprocessen-till-elsystemet-och-tilltraedet-till-elmarknaden) | Svenska kraftnät.

Vid inlämnande av synpunkter informerade Svenska kraftnät om att alla svar kommer publiceras för ökad transparens.

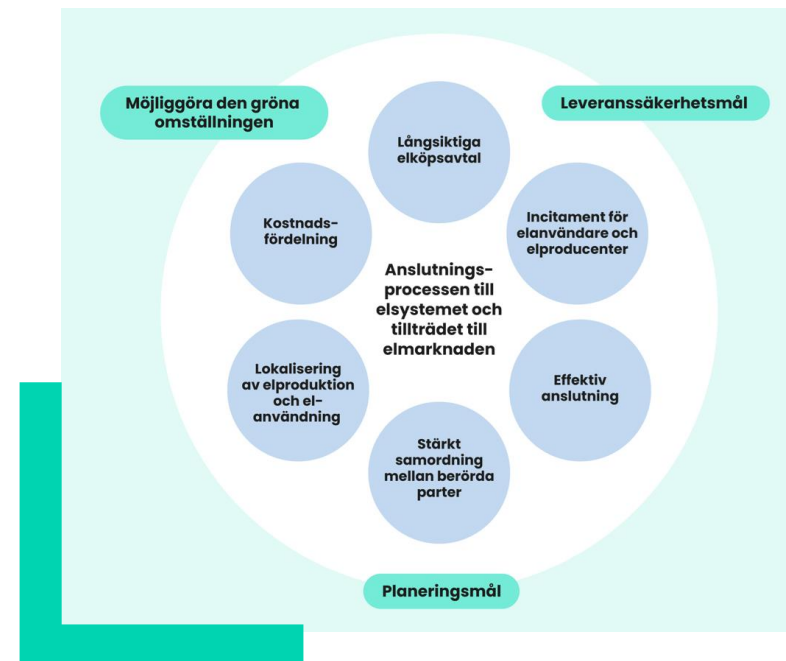
Vid inlämnandet av synpunkter fanns det tre frågeställningar att besvara

1. Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?
2. Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?
3. Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Om uppdraget

Svenska kraftnät har fått i uppdrag av regeringen att se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden för ett starkare och mer konkurrenskraftigt Sverige

- Uppdraget överlämnades 9 september och ska redovisas den 30 april 2026
- Uppdraget omfattar ett antal analyser
 - Lokalisering av elproduktion och elanvändning
 - Långsiktiga elköpsavtal mellan elproducenter och elanvändare,
 - Incitament för elproducenter och elanvändare
 - Stärkt samordning mellan berörda parter för effektivare systemplanering
 - Harmonisering och förtydligande av effektkrav för anslutning
- Uppdraget ska också
 - Ge förslag på incitament till elanvändare och elproducenter som underlättar utbyggnaden av elsystemet
 - Ta fram en vägledning om kostnadsfördelning vid nyanslutningar eller utökat abonnemang till transmissionsnätet för inmatning och uttag
 - Inhämta synpunkter från Ei, regionnätsföretag, Accelerationskontoret, större elanvändare och andra berörda parter

Följande har inlämnat tidiga synpunkter:

1.	Sydkraft AB (Uniper)	12.	RISE Research Institutes of Sweden
2.	Vattenfall AB	13.	Fortum Sverige AB
3.	Anläggningsoptimering Regionnäsaffärer E.ON
Energidistribution	14.	Göteborg Energi AB
4.	Statkraft Sverige AB	15.	Luleå energi elnät AB
5.	Google	16.	Microsoft Sweden AB
6.	Swedish Datacenter Industry Association	17.	Quantified Carbon
7.	Västra Götalandsregionen	18.	GreenGo Energy
8.	Svensk Nätutveckling AB	19.	PQrisk, transmission network planning and power quality
consultant
9.	Green Power Sweden		
10.	Svensk Solenergi		
11.	Power Circle		

Synpunkter inlämnade av Sydkraft AB (Uniper)

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Detta yttrande lämnas av Sydkraft AB (Uniper). Uniper är en internationell energikoncern med verksamhet i mer än 40 länder. I Sverige är Uniper en stor elproducent och vi har produktionsanläggningar runt om i landet med fossilfri vattenkraft och kärnkraft samt Nordens största topp- och reservkraft som kan säkra effekt och nätstabilitet där behoven är som störst. Uniper bedriver också projekt som tar sikte på storskalig elektrobränsleproduktion i Sverige för att möjliggöra omställningen av processindustrin, sjöfarten och transporter samtidigt som det stärker energisäkerheten och ger totalförsvarsnyttor.

Uniper menar att anslutningsprocessen måste utgå ifrån en strategi. En strategi som inbegriper bl a incitament för lokalisering baserat på var produktion respektive konsumtion är lämplig och inkluderar beredskapsbehov. Strategin innehåller också incitament som har avsikt att skapa teknikneutralitet mellan produktionsslagen och förbättrar elsystemets leveranssäkerhet. Strategin har mål som ska öka industrins konkurrenskraft och elmarknadens likviditet kan ges incitament som underlättar utbyggnaden av elsystemet. Befintlig planerbar elproduktion påverkas i hög grad av hur nya aktörer ansluts till transmissionsnätet och hur kapacitet fördelas i ett växande och alltmer komplext kraftsystem. Nyanslutningar kan medföra betydande konsekvenser för både driftförutsättningar och långsiktig planering, och det är viktigt att anslutningsmodellen utformas så att dessa effekter hanteras på ett driftsäkert, transparent och systemnyttigt sätt. **Svar på fråga 1 fortsätter på nästa slide.**

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Ny produktion och nya stora elanvändare påverkar även nätets dynamiska egenskaper, vilket kan medföra behov av förändrade driftsäkerhetskrav hos olika aktörer. För befintliga kärnkraftverk kan detta innebära obefogade behov av omfattande uppdateringar för att uppfylla systemkrav och bibehålla stabil och säker drift. Dessa förändringar måste då genomföras i nära samspel med Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter, då djupförsvaret samt säkerhetsrelaterade funktioner och analyser kan påverkas av ändrade nätförhållanden. Detta skapar ytterligare regulatoriska beroenden som behöver beaktas och kan förlänga både tidslinjer och genomförandeprocesser. Nyanslutningar kan utlösa behov av anläggningsändringar och nätförstärkningar där kostnadsfördelningen riskerar att belasta befintliga producenter, trots att de inte är den utlösande parten. Det är därför viktigt att kostnadsmodellerna utformas så att de är transparenta och rättvisa, och inte oavsiktligt försämrar konkurrenskraften för etablerad, systemstabiliserande produktion.

Utifrån elanvändarperspektivet menar Uniper samtidigt att stora kostnadsmässiga åtaganden tidigt i processerna utgör en risk för nya elintensiva projekt som exempelvis våra projekt som tar sikte på storskalig elektrobränsleproduktion i Sverige. Det är inte ovanligt att i sådana projekt behöva ta ställning till en betydande andel av CAPEX så tidigt som tre år före planerat investeringsbeslut, vilket innebär att mycket lite om projektet är känt vid det tillfället. Uniper menar att staten i vissa lägen skulle kunna gå in som långivare för anslutande part och att lånet delvis skulle förfalla om anslutning inte genomförs. **Svar på fråga 1 fortsätter på nästa slide.**

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Vi menar att ett sådant statligt ingripande kan motiveras av det samordningsproblem som uppstår när säkrad elnätskapacitet är en förutsättning långt innan slutligt investeringsbeslut. Utöver det menar Uniper att det finns anledning att undersöka om det finns möjlighet att i någon mån standardisera villkoren för de kostnader som den anslutande kunden tar på sig i tidigt skede. Det bör säkerställas ur samhällsekonomiskt perspektiv att sådana villkor inte leder till onödiga beslut att avstå från att besluta om investeringar som har potential att stärka Sveriges konkurrenskraft. Transparens under anslutningsprocessen är viktigt för att ge anslutande part rätt förutsättningar och möjlighet att möta förväntningar om kostnadsdelning för investeringar som krävs för att möjliggöra anslutningen. Sammantaget innebär den ökade komplexiteten i elsystemet att behovet av samordning mellan TSO, DSO och SGU (produktion och konsumtion) blir allt större. En väl avvägd anslutningsmodell bör därför tydligt värdera systemnytta, planerbarhet och stabiliserande egenskaper samt beredskapsbehov för att säkerställa leveranssäkerheten. Detta är nödvändigt för ett robust, resilient och långsiktigt hållbart elsystem. För branschen i stort kan uppdraget utgöra en nödvändig strukturreform som skapar bättre helhetssyn i samspelet mellan elproduktion, nätutbyggnad och industriell efterfrågan.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Strålsäkerhetsmyndigheten ställer föreskriftskrav på att alla nukleära tillståndshavare ska bevaka förändringar i elsystemet som kan påverka djupförsvaret i tillståndshavarens nukleära anläggningar. Vi förutsätter att detta möjliggörs och inkluderas i den utvecklade processen via samordning med SSM. Ur Unipers perspektiv bör Svk störst fokus läggas på:

- Att skapa ett tydligt, förutsägbart och systemnyttobaserat prioriteringssystem för anslutningar.
- Att säkerställa en rättvis och transparent kostnadsfördelning som inte missgynnar befintlig planerbar produktion.
- Att säkerställa en rättvis och transparent kostnadsfördelning som inte innebär onödigt höga risker för anslutande ny elintensiva projekt.
- Beaktar SSM:s krav i all planering av nätförändringar som påverkar kärnkraften.
- Att korta ledtider och stärka processernas effektivitet.
- Säkerställer att nya anslutningar inte skapar negativa effekter för befintliga basproducenter.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Inget inlämnat svar på fråga 3.

Synpunkter inlämnade av Vattenfall AB

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

"Regeringsuppdraget är centralt och har potential att skapa mer konkurrenskraftiga och förutsägbara villkor för både befintliga och nya aktörer. En utvecklad process kommer att kunna gynna Sveriges energiomställning.

Övergripande uppfattar Vattenfall att den nuvarande processen för anslutning inte är anpassad för nyanslutningar till stamnätet eller så kallade återanslutningar, vilket påverkar möjligheten för ett samhällsekonomiskt effektivt vis genomföra stora och nya projekt där anslutningen har en betydande påverkan på stamnätsnivå (exv ny kärnkraft, havsbaserad vindkraft och elintensiv industri samt vid ombyggnationer av stationer vid befintligt stamnätsanslutna vattenkraftsanläggningar).

Rent konkret ser vi

- brist på flexibilitet och tillräckligt tydliga tidsramar från Svk leder till förseningar och osäkerhet,
- ett behov av tydligare vägledning kring projektspecifika krav och att dessa måste kommuniceras tidigt i processen, helst innan upphandling påbörjas. Sena förändringar i kravbilden riskerar att fördröja projekt och öka kostnaderna.

Vattenfalls samlade bedömning är att Svk behöver planera för att de över tid kommer ha direktanslutna produktionsanläggningar och sannolikt även väldigt stora förbrukningsanläggningar. Det är enligt vår bedömning inte möjligt att upprätthålla en inställning att Svk aldrig ska behöva äga kortare anslutningsledningar. Vattenfall konstaterar här ett behov för Svk att ta fram en enad syn för rollen för direktanslutna producenter till stamnätet nu och i framtiden."

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Behovet av tydligare vägledning kring projektspecifika krav som kommuniceras tidigt i processen, innan upphandling påbörjas. Sena förändringar i kravbilden, vilka kan påverka upphandlingen, riskerar att fördröja projekt, öka kostnaderna och kan, utan en tydlig kravbild, i värsta fall leda till en sämre driftsäkerhet. Tydligare och harmoniserade krav på anslutning, särskilt effektkrav för olika spänningsnivåer, efterfrågas för att underlätta planering och investeringar. Införande av tidskrav och milstolpar för Svk i anslutningsprocessen för att minska förseningar och öka transparensen önskas. Förbättrad teknisk samordning mellan Svk och producenter, separat från den juridiska diskussionen som även följer. Det är särskilt viktigt vid moderniseringar, nätombyggnader och återanslutningar, så att befintliga anläggningar inte missgynnas. Hänsynstagande till befintliga anläggningars regulatoriska krav utöver nätrelaterade krav.

I de fall Svk ensidigt flyttar stamnätsstationer så är det enligt vår syn Svk:s skyldighet att bygga en anslutningsledning till den befintliga anslutningspunkten där producenten fortsatt är direktansluten utan mellanliggande DSO. Att Svk:s krav på kvalitetsparametrar regleras i föreskrifter, så att aktörer kan överklaga och få rättssäkerhet. Fokus på att incitamenten för modernisering och förnyelse av befintliga anläggningar inte försvagas av komplexa processer och höga kostnader. Det är angeläget då även mindre underhållsåtgärder medför att befintliga anläggningar hamnar i anslutningsprocessen, exempelvis byte av turbinregulator.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

- Hur anslutningsprocessen kan göras mer flexibel och scenarieanpassad för olika typer av projekt och aktörer.
- Lång väntetid mellan ansökan och förhandsbesked.
- Hur Svk:s roll och ansvar kan tydliggöras, inklusive införande av tidskrav och milstolpar.
- Administrativt tung hantering av energianalys och mognadsgrad samt utökning av abonnemang . Vattenfall förstår värdet av både energianalys och mognadsgrad men Svenska kraftnät föreslår för hög uppdateringsfrekvens av inskickat material vilket driver hög administration och skapar lågt värde
- Kravbild för stora förbrukningsanläggningar (bilaga 8) är ej ändamålsenligt och bör vara svensk föreskrift
- Lämpligheten i att Svenska kraftnät inte ansluter kunder? Här bör det för stora förbrukningsanläggningar och stora producenter vara möjligt att hänvisa till Svenska kraftnät som får direktansluta
- Hur befintliga och potentiellt strålsäkerhetsmässigt berörda produktionsanläggningar ska få insyn för att kunna skyddas vid nyanslutningar och moderniseringar, så att vare sig deras villkor eller driftsäkerheten i stort inte försämras. (Not: SSMFS ställer krav i SSMFS 2021:4 kap 7 att tillståndshavaren av kärntekniskt tillstånd ska samverka med nätägare vid förändringar. Det är en ensidig kravställning på elproduktionsanläggningen vilket bör bekräftas även i anslutningsprocessen. Kopplar också till ovanstående kommentar under fråga 2 om behovet av förbättrad teknisk samordning.) **Svaret fortsätter på nästa slide.**

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

- Hur samordningen mellan olika aktörer kan förbättras, till exempel i ställverk med flera parter. Särskilt vid tillämpning av nya regelverk som RFfG. Fokus bör vara en bra nätstruktur snarare än juridiskt vattentäta lösningar. I det fall det finns juridiska lösningar bör Svk vara initiativtagare att ändra regelverket."

Synpunkter inlämnade av Anläggningsoptimering Regionnätssaffärer E.ON Energidistribution

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Samordning mellan TSO och DSO viktigt för att bygga ett effektivt system.

Effektivare anslutningsprocesser gentemot TSO underlättar i många fall för DSO att ansluta sina kunder inom efterfrågade tidsramar.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

- Stärkt samordning mellan berörda parter
- Effektivare anslutning
- Lokalisering av elproduktion och elanvändning
- Kostnadsfördelning

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Hur kan stärkt samordning mellan TSO och DSO möjliggöra den gröna omställningen.

Hur samordnar TSO lokalisering av elproduktion och elanvändning med regionala och lokala DSOer, för att möjliggöra ett effektivt energisystem som funkar på alla nivåer.

Synpunkter inlämnade av Statkraft Sverige AB

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Regeringsuppdraget kommer kunna ha betydelse för vår och andras möjlighet att ansluta både ny produktion och konsumtion till det svenska elnätet, både vad gäller förutsättningar för anslutning och lönsamhet.

Om de nuvarande marknadsbaserade principerna för långsiktiga elköpsavtal åsidosätts kommer regeringsuppdraget även ha påverkan för balansansvariga parter möjlighet att skriva långsiktiga elköpsavtal med producenter/konsumenter.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Svenska kraftnät bör lägga ner extra mycket fokus på att ta fram förslag som främjar marknadsmässiga styrsignaler och lösningar. Så långt som möjligt bör man värna dessa principer. Vidare är det viktigt att de förslag som presenteras i sig är teknikneutrala på så sätt att olika produktionsslag får samma förutsättningar om de kan bidra med likvärdiga systemnyttor.

Vi har en förhoppning om att Svenska kraftnät och DSOerna kan komma fram till en tydlig och harmoniserad riktlinje för effektkraven för anslutning till respektive spänningsnivå.

Vidare ser vi fram emot att Svenska kraftnät presenterar ett tydligt förslag på kostnadsfördelning vid nyanslutningar eller utökat abonnemang till transmissionsnätet. Förslaget bör vara förankrat med Energimarknadsinspektionen. Vi ser vikten av att förslaget ger skarpa lokaliseringssignaler. Vid fördelning av kostnader mellan uttag och inmatning förväntar vi oss att hänsyn tas till de utökade funktionskrav som finns för uttag. Detta bör avspeglas i att en större del av kostnader för förstärkningar läggs på konsumtionssidan.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Det är viktigt att diskutera vad olika lösningar/förslag kan få för konsekvenser för möjligheten att investera i ny produktion/konsumtion. Ett nytt regelverk ska främja den gröna omställningen, inte förhindra den. Felaktigt ställda krav i anslutningsprocesserna eller i köprinciperna kan leda till att investeringsmöjligheterna begränsas så mycket att ny produktion och konsumtion inte går att realisera.

Vi ser ett behov av att balansansvariga parter som idag arbetar med långsiktiga elköpsavtal får möjlighet att dels förklara hur dessa fungerar idag dels diskutera vad en ökad kravställning kring denna typ av avtal kan få för konsekvenser.

Synpunkter inlämnade av Google

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Industrins tillträde till elmarknaden och anslutning till elnätet är avgörande för Sveriges konkurrenskraft. Google vill gärna bidra till utvecklingen av ett konkurrenskraftigt, effektivt utnyttjat och utbyggt elsystem.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

- A. Utred möjligheten att knyta mogenhetsbedömning eller prioritering i kön för projekt som är knutna till tillförd elproduktion (t ex genom PPAer).
- B. Utred harmonisering av tolkning/tillämpning av regler kring paritetsklausuler mellan olika nätbolag för att underlätta för kunderna och skapa jämnare förutsättningar i olika delar av landet.
- C. Flexibilitet och stödtjänster skall vara marknadsbaserade, teknikneutrala, frivilliga, icke-diskriminerande och utformade ur ett holistiskt perspektiv på lands- eller systemnivå.
- D. Stora kunder bör kunna ansluta sig direkt till högspänningsnätet.
- E. Användning av AI och andra nya tekniker för ett effektivt utnyttjande av det befintliga nätet måste främjas.
- F. Användning av villkorade avtal för snabbare tillgång till elnätet bör utvärderas och utformas på lämpligt sätt.
- G. Utvärdera möjligheterna till starkare incitament för lokalisering av efterfrågan i överskottsområden.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Anslutning av stora kunder direkt till högspänningsnätet

Nätanslutningsprocessen (harmonisering av mogenhetsgrad/paritetsklausul, och ev prioritering av förbrukning som tillför egen produktion)

Synpunkter inlämnade av Swedish Datacenter Industry Association

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

SweDCI representerar den svenska data center industrin. Anslutningsprocessen är idag ett hinder för utbyggnad och en utmaning för nya etablering och investeringar, då det främst tar för lång tid att för anslutning, insynen i processen är i princip obefintlig samt att projekt för att förstärka elnätet för att möjliggöra anslutningar blir försenade gång på gång. En förbättrad och mer transparant process kommer att öka Sveriges konkurrenskraft, bidra till tillväxt samt investeringar.

SweDCI och våra medlemmar efterfrågar en rakare och öppnare dialog mellan intressenterna och elnätsägarna för att kunna få en planerbarhet som gynnar tillväxt. Vi ser ett behov av säkrare tidsplaner som går att lita på och gör det möjligt att planera sin affärsverksamhet och skapa förutsättningar för investeringar. Dialogen måste vara tydligare än idag, och den behöver ske kontinuerligt.

Just nu fattas beslut om AI-investeringar som vi i Sverige kan gå miste om då processen är tydligare och effektivare i andra länder i Europa och Norden, där vi framförallt ser att man i övriga Nordiska länder har en mer fungerande anslutningsprocess.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Vi har höga förväntningar att regeringsuppdraget kommer att leda till en kraftigt ökad transparens och dialog, samt effektivare och snabbare anslutningsprocesser för att stärka Sveriges konkurrenskraft.

Gällande delen av uppdraget som analyserar hur anslutningsprocessen kan bidra till att elproduktion och elanvändning lokaliseras enligt principerna i rapporten Planering för ökad elanvändning, ser vi som en grundförutsättning att anslutningsprocessen inte blir längre då komplexiteten kan bli större. Vi ser även ett behov av att projekt som bidrar till både produktion och användning för fördelar eller snabbspår för anslutning, samt att det finns garantier för att förebygga förseningar för dessa anslutningar, återigen för att planera affärsverksamheten framåt.

Vidare tror vi att det är viktigt att tydliggöra vilka områden som har tillgänglig effekt, samt vilka krav som finns för anslutning, för att på så sätt kunna effektivera processen.

En viktig aspekt som vi vill lyfta fram i denna dialog är att de aktörer som redan valt plats för sin anläggning, utan att ha haft information vilka effektuttag som är möjliga, inte missgynnas. Man bör alltså analysera både nyetableringar som ännu inte valt plats, samt existerande industrier som inte har möjlighet att omlokalisera.

Vi tror att det skulle vara av intresse att ta upp frågan kring hur man från SvKs sida kan sätta kraven för den aktör som angivit att de ska skapa produktion också gör det, framförallt tänker vi då på tidsperspektivet.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

För SweDCI är de viktigaste frågorna hur anslutningsprocessen kan utvecklas för att skapa mer tillförlitliga tidslinjer som faktiskt hålls, hur den som ansöker om effektuttag kan få snabbare indikationer kring tidslinjen, samt hur större nyetableringar kan välja plats i samförstånd med SvK genom en öppen dialog. Vi önskar även att ett forum skapas mellan datacenterindustrin och nätägarna (både SvK samt regionnät), där vi kan föra en dialog kring viktiga frågor för båda sidor, till exempel hur datacenter väljer plats för etablering, hur användningsprofilen ser ut, samt olika aktörers möjlighet att bidra med flexibilitetslösningar. Vi hoppas även att SvK kan ta lärdom från sina Nordiska motsvarigheter, där det finns positiva erfarenheter att lära sig av.

Synpunkter inlämnade av Västra Götalandsregionen

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Västra Götaland är en stark industriregion med strategiska investeringar och en diversifierad industrisektor, men möter hård internationell konkurrens. Industrin är en nyckel för ett hållbart samhälle och för vår välfärd. Industrin och transportsektorn står för merparten av den fossila energianvändningen som behöver fasas ut, och därför är det transportsektorn och industrin som är i störst behov av att ställas om. Denna omställning berör hela landet och är avgörande för sysselsättning och tillväxt för Sverige, men ur vårt perspektiv utifrån rollen som regional utvecklingsaktör ser vi att det är i Västra Götaland som denna omställning sker och behöver ske i kraft av att Västra Götaland står för en betydande del av Sveriges industrisektor. En konsekvens av otillräcklig tillgång av eleffekt är att investeringar i omställning uteblir, och att företagen tvingas välja att lägga investeringar som är framtidsinriktade på annan plats.

För Västra Götaland är elektrifiering avgörande för att behålla konkurrenskraften, genomföra den gröna omställningen av industrin, ställa om transportsektorn och attrahera nya etableringar. Tillgång till energi och kapacitet måste säkerställas i rätt tid för att befintliga industrier ska kunna ställa om och nya satsningar få effekt när el och effekt efterfrågas. Därför är snabba och effektiva anslutningsprocesser avgörande för att kunna tilldela effekt när den behövs.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Frågeställningen om hur snabba och effektiva anslutningar kan komma till stånd är av hög prioritet.

Det uppstår ofta en moment-22-situation, eller en problematik om vad som är hönan eller ägget kopplat till bedömningar i mognadsgrad. Anslutningsprocessen kan inte riskera stanna av på grund av en långsam dialog med otydliga svar, och där uteblivna besked från elnätsbolagen hämmar mognadsgraden hos projektet.

För att nå planeringsmålet och ge goda förutsättningar för snabba anslutningar av utökade abonnemang och nyanslutningar, i syfte att stärka konkurrenskraften och ge goda förutsättningar för industrin, så behöver frågan om proaktiv nätutveckling adresseras med utgångspunkt att nätbolagen behöver rimliga villkor för ett proaktivt arbetssätt. Detta ser vi som en stor förutsättning för snabba och effektiva anslutningar.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Hur upplever kunder och andra aktörer att dialogerna fungerar, och hur kan transparensen om ledig kapacitet i elnäten öka för att understödja det etableringsfrämjande stödsystemet?

Hur utformas en rättvis fördelning av anslutningskostnader och risk ur ett samhällsekonomiskt perspektiv? Är det rimligt att betrakta en betalningsvilja hos anslutande part som bedömningsgrund för vad som anses som samhällsekonomiskt lönsamt vid anslutningsärenden?

Synpunkter inlämnade av Svensk Nätutveckling AB

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Viktigt att göra något åt energiomställningens viktigaste flaskhalsar, såsom handläggnings- och ledtider för nya nätanslutningar och att öppna upp för flera anslutande parter i samma stamnätsstation för att möjliggöra och underlätta för både industrins elektrifiering och anslutning av ny produktion.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Initiativ för att reducera Svenska kraftnäts handläggningstider, allmänna ledtider, och att tillse att konkurrensneutralitet tillämpas i stamnätsstationerna när fler anslutningar tillåts i respektive station.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Vad krävs för att Svk ska tillåta fler anslutningar i respektive stamnätsanslutningspunkt? Vad gör Svk för att förkorta sina handläggningstider för anslutningsärenden?

Synpunkter inlämnade av Green Power Sweden

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Det är bra att regeringen gett uppdraget till SvK och vi hoppas på en nära dialog med SvK, DSO och anslutande parter till nätet. Vi hoppas på att energilager och hybridparker kan lyftas tydligare som en möjliggörare för snabbare anslutningar och ett mer driftsäkert nät och på en bra dialog om hur samordningen mellan olika parter ska ske på ett så transparent och snabbt sätt som möjligt. Vi skulle även vilja se hur SvK arbetar vad gäller de havsbaserade anslutningarna med intressentpoolerna och vägledningen.

Då SvK är den part som sätter spelreglerna för övriga och de större DSOerna följer de principer som SvK tar fram är det av vikt att det sker en balansering mellan vilken detaljnivå som SvK ska kräva av anslutna DSOer kontra krav på kunder som direktansluts. Idag kan det bli stora moment 22 bekymmer om varje anslutning till en DSO också ska mognadsgradsbedömas av SvK. Det hindrar verkligen effektiva anslutningar.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Green Power Sweden efterfrågar transparens i nätanslutningskön och att anslutningar sker i skälig tid för att en effektivare process. I Sverige är det praxis att anslutningskön är hemlig med hänvisning till kommersiell sekretess från nätföretagen. Emellertid är samma information öppen i vårt grannland Norge och möjliggör en öppen diskussion om hur turordningen görs mest effektiv. Till exempel kan anslutning av ett energilager som står längre bak i kön påskynda möjligheten att ansluta produktion eller last som står före i kön. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv skulle detta vara att föredra. Svenska kraftnät bör klarlägga möjligheterna till transparens i nätanslutningskön för att möjliggöra dialog mellan aktörer som ansöker om nätanslutning för att öka möjligheterna att ansluta snabbare.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Punkt nummer 1 om hur anslutningsprocessen kan bli mer transparent och bidra till att elproduktion och användning lokaliseras till rätt platser och punkt nr 4 kring samordningen.

Synpunkter inlämnade av Svensk Solenergi

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Den största utmaningen för att etablera en batteri- eller solpark är att hitta en kostnadseffektiv nätanslutning. Solparker och batteriparker är helt skalbara, kan placeras nästan var som helst, men kan inte bära en hög anslutningsavgift. Det finns stor förbättringspotential i anslutningsprocessen som behöver realiseras. Dels att synliggöra var kostnadseffektiva anslutningar kan ske och hur stora anläggningar som kan anslutas kostnadseffektivt. Dels även att möjliggöra flexibla anslutningsavtal eller abonnemangsformer som möjliggör kostnadseffektiva anslutningar, där prima effekt inte behövs årets alla timmar.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Hur anslutningsprocessen kan bidra till att projekt lokaliseras till platser där de kan anslutas utan stora nätförstärkningar.

Hur energilager ska anslutas utan att betala anslutningsavgift för både produktion och konsumtion. Batterier är en flexibel resurs som nätföretagen ska dra nytta av och kompenseras - inte straffas.

Hur ett stöd i form av kreditgarantier för PPAer kan utformas för att styra projekt till rätt platser.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Flexibla anslutningsavtal eller abonnemangsformer som möjliggör kostnadseffektiva anslutningar, där prima effekt inte behövs årets alla timmar - och hur det ska samordnas med regionnätsföretagen / föras ned till anslutande part.

Synpunkter inlämnade av Power Circle

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Här bedömer vi att det finns många frågor där regeringsuppdraget kan bidra till en snabbare elektrifiering för hela branschen, exempelvis

- En gemensam anslutningsprocess och ett harmoniserat sätt att arbeta med anslutningar, vilket kan minska antalet ""luftansökningar"" och öka både effektiviteten och transparens för anslutande kunder
- Förbättrad resurseffektivitet och driftsäkerhet genom förbättrade incitament för flexibilitet, vilket bland annat kan innebära väl fungerande effekttariffer, lokala flexibilitetsmarknader, villkorade avtal och utveckling av BSP-rollen
- Utveckla gemensamma prognoser för elbehovet på lång och kort sikt, och synliggöra var nya anslutningar bör ske genom en nationell digital karttjänst som del av anslutningsprocessen.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Vi ser ett stort värde i att Svenska Kraftnät lägger extra fokus på:

- Utvecklingen av en nationell visualisering av tillgänglig kapacitet och vart förbrukning, användning och flexibilitet behövs. Den bör finnas tillgänglig för elmarknadens aktörer.
- Utveckla en nationell anslutningsportal som underlättar för kunder som ansluter hos många olika nätägare att få en tydlig och transparent process, gärna kopplad till kartan ovan.
- Fortsätta utveckla prissättning av de tekniska förmågor som krävs för att systemet fortsatt ska vara driftsäkert
- Bidra med harmonisering av regler för nätägarna för att alla aktörer ska kunna bidra till resurstillräcklighet
- Säkerställa tydliga incitament för utvecklingen av flexibilitet som kan bidra till ökad leveranssäkerhet och frigöra kapacitet i det befintliga elsystemet.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

En central fråga vi vill lyfta är hur anslutning av energilager som batterier kan prioriteras i nät där kapacitetsutmaningar redan finns. I dag ser stora köer av batterier i våra elnät trots att dessa resurser potentiellt kan tillföra nytta i nätet. Ofta är de platser där batterierna gör störst nytta där det är svårast att ansluta dessa resurser.

Synpunkter inlämnade av RISE Research Institutes of Sweden

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Se punkt (fråga) 2.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Vi tror detta uppdrag är av stor betydelse, och har listat upp tre punkter med generella frågeställningar som vi anser relevanta att beakta i arbetet och i dialogmöten.

1. Beaktning av riskhantering för att få nätbolag att våga bygga för framtida behov, och anslutande part måste kunna lita på att det finns effekttillgång/behov och överföringsförmåga för att våga investera. Hanteringen av dessa risker är ett sätt att möjliggöra gemensam framdrift och takt i utbyggnad av nät, konsumtion, & produktion.
2. Hur tillser vi att klimatet och AB Sveriges talan/perspektiv tas tillvara tillräckligt när mål och prognoser sätts upp? Hur vi bygger påverkas mycket av gällande prognos och målbild. Om denna prognosen i för stor omfattning bygger på för begränsade eller ekonomiska antaganden av vissa parter, finns risk att utbyggnad går för långsamt för att kunna nå andra större mål (FNs klimatmål) och det svenska samhällets övergripande väl.
3. Har vi rätt kriterier och underlag och hur viktar vi olika lösningar mot varandra när vi utvärderar i vilken utsträckning olika lösningar är samhällsekonomiskt effektiva. Tar man tillräcklig hänsyn till aspekter så som risker och värden av att inte investera, klimat, rättvisa, arbetstillfällen, och samhällsberedskap? Tas dessa aspekter med i uppsatta KPIer på ett rättvist sätt? Vem ger guidning om hur olika kriterier skall viktas emot varandra, samt är denna guidning lämplig från svenskt perspektiv?

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Se punkt (fråga) 2.

Synpunkter inlämnade av Fortum Sverige AB

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Den fortsatta elektrifieringen bör ges hög prioritet och bästa möjliga förutsättningar. En effektiv och tydlig anslutningsprocess är central för att detta ska lyckas, inte minst när och under vilka förutsättningar anslutning till transmissionsnätet är möjligt. Fortum välkomnar även Svenska kraftnäts nya, mer proaktiva roll enligt Förordning 2025:782, där affärsverket ska främja energipolitiska mål kopplade till leveranssäkerhet och elsystemets planering. I ljuset av detta ser Fortum det som naturligt att anslutningsprocessen utvecklas för att stödja dessa mål och affärsverkets nya uppdrag. Exempelvis genom att anslutningar utformade för att tillföra systemnytta genom att exempelvis frigöra kapacitet i elnätet också kan analyseras i särskilt ordning.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Fortum vill särskilt lyfta fram strecksats två (långsiktiga elavtal) och strecksats tre (aktörernas bidrag till effektivare systemplanering) som centrala i uppdraget.

I sitt yttrande över SOU 2025:47 Spänning i tillvaron framhåller Fortum att utredningen inte tillräckligt konkret svarar på hur elmarknadsmodellen ska uppmuntra storskalig elektrifiering. Industrins elektrifiering avstannar om inte förbättrade förutsättningar för ökad elanvändning genomförs. Här tror Fortum att åtgärder knutna till förutsättningarna för långsiktiga elavtal (PPA) kan spela en viktig roll. Fortum anser att regeringsuppdraget ger Svenska kraftnät möjlighet att fortsätta analysera hur PPA-avtal kan bidra till energipolitiska mål som leveranssäkerhet och systemplanering, inte minst genom de geografiska och tidsmatchade egenskaper som nämns i regeringsuppdraget. Även om affärsverket inte påverkar PPA-avtalens utformning eller villkor, är analys och förslag ett första viktigt steg där Svenska kraftnät besitter viktig kompetens.

Vid konsultationen om transmissionsnätstariffen betonade Svenska kraftnät vikten av att tariffen ger en långsiktig lokaliseringssignal. Fortum menar att anslutningsprocessen är ett kraftfullt verktyg för detta, och bör utvärderas utifrån målet om effektiv systemplanering - en inriktning som även framgår av Elmarknadsförordningen, artikel 18, samt EU-kommissionens vägledning C/2025/3179.

Mot denna bakgrund uppmanar Fortum affärsverket att i uppdragets genomförande analysera hur anslutningsprocessen kan utvecklas till ett strategiskt verktyg för fortsatt elektrifiering såväl som en effektiv planering av elsystemet."

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Industriperspektivet och konkurrenskraft såväl som en effektiv planering av elsystemet framstår som viktiga ingångsparametrar i regeringsuppdraget. Fortum föreslår därför att dialogmötet fokuserar på förändringar av anslutningsprocessen som marknadens aktörer bedömer viktiga för att förenkla och effektivisera anslutning/utökade abonnemang samt hur anslutningsprocessen bör utvecklas för att fungera som välavvägt styrmedel för Svenska kraftnäts nya roll som samordningsansvarig för elsystemet. Exempel på sådant kan vara möjligheten prioritera och differentiera anslutningsavgifter och tariffer, baserat på den systemnytta/samhällsnytta som skapas vid anslutning av ny produktion och/eller förbrukning.

Synpunkter inlämnade av Göteborg Energi AB

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Uppdragsbeskrivningen är bred och omfattar flera centrala delar i elsystemet. Beroende på hur uppdragets resultat hanteras vidare av regeringen kan det komma innebära förändringar för olika aktörer på elmarknaden. Det är därför viktigt aktörerna bereds möjlighet att bidra med inspel på detta sätt.

Det är viktigt att aktuellt regeringsuppdrag bygger vidare på det omfattande kunskapsarbete som genomförts inom ramen för elmarknadsutredningen och även andra relaterade pågående myndighetsuppdrag.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Produktionsanläggningar och ledningsnät medför betydande investeringskostnader samt löpande fasta förvaltningskostnader. För att möta planeringsmålets behov av kapacitetsökning krävs långsiktiga och stabila investeringsförutsättningar för ny infrastruktur. I dagsläget präglas investeringsklimatet av alltför höga risknivåer, vilket utgör ett hinder för genomförandet.

Det är positivt att Svenska kraftnät har pekat ut områden för ökad elanvändning, flexibilitet och elproduktion. Det krävs dock ytterligare incitament för att etableringar ska fokuseras inom utpekade områden då elförsörjningen endast utgör en parameter bland många andra vid val av lokaliseringar.

Kostnadsfördelningen för anslutning av ny produktion och konsumtion behöver beslutas med utgångspunkt att uppnå planeringsmålet med beaktande av samhällsekonomisk nytta för anslutning av aktuell verksamhet.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Att utredningens fokus och mål avgränsas tydligare.

Ett viktigt område att kartlägga är rådande förutsättningar för att uppnå leveranssäkerhets- och planeringsmålet för det nationella elsystemet. Det gäller särskilt efterfrågesidan.

Synpunkter inlämnade av Luleå energi elnät AB

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Vi vill lyfta en särskild fråga, kopplingen mellan kostnadsfördelning i anslutningen och att möjliggöra den gröna omställningen, som beskrivs under fråga 2.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Från vårt perspektiv är det en viktig fråga med kostnadsfördelningen vid nyanslutningar eller utökat abonnemang. Som det ser ut idag tas stora kostnader ut i förväg "nedåt" i nätet för att bekosta en anslutning. Denna kostnad faller vidare till regionnät, lokalnät och slutligen kunden. Det finns såklart en rimlighet i att kunden betalar anslutningen för den effekt denna använder, men det blir viktiga övervägningar hur stor del av anslutningen som är av "allmänt intresse" och bekostas av kollektivet, samt när i tid denna kostnad tas ut. Det kan bli problematiskt att få ihop tidslinjen då det handlar om långa tider både för byggnation av elnätet och långa tidshorisonter för kundens etablering. När stora kostnader uppstår tidigt i processen, kanske innan kunden hunnit fatta investeringsbeslut, kan det bli ett hinder för etablering av ny industri i Sverige.

Här blir det en fråga vem som ska ta risk. Att börja bygga en ledning innan den med säkerhet har en betalande kund är förknippat med en ekonomisk risk, och när dessa kostnader tas ut i ett tidigt skede hamnar risken på någon aktör nedåt (nätbolag eller kund). I vårt fall som litet nätbolag med stora anslutande kunder kan det bli en väldigt stor risk för oss att ta i proportion till vår storlek. Det blir en risk för fördröjda tidplaner i elnätsutbyggnaden om någon aktör inte har möjlighet att ta den kostnaden ännu, och kanske i förlängningen risk för att etableringen inte ens blir av.

Vi ser gärna att denna problematik belyses i uppdraget. Alltså hur den ekonomiska risken som en stor aktör som Svk är villig att ta, kopplat till företagsetableringar inom den gröna omställningen. Det kan finnas en rimlighet att en stor aktör som Svk tar en större risk för att underlätta omställningen. **Svaret fortsätter på nästa slide.**

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Ett annat medskick är att förtydliga hur "paritetsbegreppet" bör hanteras, alltså att nätbolag eller kund kan fråntas effekt om man inte utnyttjar all den effekt man abonnerar. Tanken med denna princip är god för att undvika luftbokningar i elnätet, men det kan också innebära svårigheter och öka osäkerheten och därmed risken när det blir långa anslutningsprocesser och glidande tidplaner för anslutande kund.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Kostnadsfördelning vid nyanslutning eller utökad abonnemang.

Synpunkter inlämnade av Microsoft Sweden AB

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Vi bedömer att uppdraget är av stor strategisk betydelse. Det skapar förutsättningar för:

- Kortare ledtider och effektivare anslutningsprocesser.
- Ökad transparens och harmonisering av tekniska krav.
- Incitament för flexibilitet och systemnytta, vilket öppnar nya affärsmöjligheter.

För branschen innebär detta stärkt konkurrenskraft, snabbare energiomställning och bättre samordning mellan nätägare. Resultatet av detta uppdrag kommer att avsevärt påverka Sveriges framtida konkurrenskraft som en plats för investeringar i moln- och AI-infrastruktur.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

- Förkortade ledtider genom standardiserade processer, digitalisering och tydliga prioriteringsprinciper för kapacitetsallokering.
- Flexibilitet i tillträdet till elmarknaden via dynamiska anslutningsmodeller och marknadsdesign som värdesätter flexibilitet men respekterar tekniska utmaningar och specifika förmågor hos olika marknadsaktörer.
- Transparens kring kapacitet och tidsramar, inklusive digitala verktyg för realtidsinformation.
- Prioritering av projekt med en tydlig väg till leverans och filtrering av spekulativa projekt.

Extra fokus bör läggas på digitalisering, samordning mellan nätägare och utveckling av incitament för systemnytta.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

- Hur ledtider kan kortas och vilka prioriteringsprinciper som ska gälla för att säkerställa att strategiskt genomförbara projekt kan levereras i tid för att stödja Sveriges ekonomiska tillväxt.
- Utformning av marknadsmodeller och incitament för flexibilitet.
- Digitalisering och transparens i anslutningsprocessen.
- Samordning mellan nätägare för att undvika flaskhalsar.
- Kostnadsfördelning och ekonomiska incitament för nyanslutningar.

Sammanfattning:

Vi ser uppdraget som en nyckel för att skapa ett mer effektivt, flexibelt och transparent elsystem. Detta är avgörande för att möjliggöra snabbare elektrifiering, stärka konkurrenskraften och möta framtidens behov.

Synpunkter inlämnade av Quantified Carbon

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Anslutningsprocessen och frågor kring den är av stort intresse för industrikunder som vi är i dialog med eller företräder. Den svenska industrin och den gröna omställningen drivs av el, och en effektiv anslutningsprocess är ett viktigt steg.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Inget inlämnat svar på fråga 2.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Hur avtal kan slutas till fördel för både systemet, kunden och nätbolagen, och bidra till en effektiv elanvändning.

Synpunkter inlämnade av GreenGo Energy

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

Anslutningsprocessen är en kritisk del av vårt arbete med att utveckla förnybar elproduktion. Vi driver ett flertal projekt som ansluts på regionnätets nivå men som även påverkar transmissionsnätet och därmed Svenska kraftnätets ansvarsområden. I många fall behöver regionnäten ansöka om större abonnemang hos er, vilket gör processen än viktigare.

Hur anslutningsprocessen utvecklas över tid, liksom vilka direktiv och åtgärder Svenska kraftnät inför för att effektivisera den och öka transparensen, är därför av stor betydelse för oss. Det är viktigt att vi kontinuerligt följer denna utveckling och aktivt försöker bidra till att processen stärks och förbättras.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

Vi är extra intresserade gällande uppdraget att analysera hur anslutningsprocessen bidrar med elproduktion lokaliseras enligt de principer som ni identifierat. T.ex. genom förbättrade kapacitetskartor och mer transparens om vilka ledningar som lämpar sig för vilken typ av nyanslutning etc. Även en starkare samordning mellan er, elnätsbolag och producenter är av stort intresse. T.ex mer standarder gällande indikationer och tidslinjer. Nu skiljer det sig väldigt stort från bolag till bolag vilken information som vi får tillgång till etc.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

Tydlighet gällande kapacitetstilldelning.

I dag består processen av flera steg där vi som kund saknar insyn. Exempelvis väntar Ellevio på kapacitetstilldelning från Vattenfall, som i sin tur väntar på kapacitetstilldelning från Svenska kraftnät. Detta innebär att vi har mycket begränsad förståelse för hur processen fungerar och vad som påverkar den. I praktiken återstår bara att hålla tummarna. En ökad transparens kring hur kapacitetstilldelning går till vore därför väldigt värdefull.

Även standarder och riktlinjer borde förtydligas. Anslutningsprocessen borde i högre grad se likadan ut oavsett nätägare, för att minska osäkerhet och förenkla processen för kunderna.

Avslutningsvis vill vi betona att alla de områden ni har i uppdrag att utreda är både intressanta och relevanta. Det är mycket positivt att detta ses över. Vi ser fram emot dialogmötet och kommande rapporter i ämnet.

Synpunkter inlämnade av PQrisk, transmission network planning and power quality consultant

Fråga 1: Ur ert perspektiv på vilket sätt bedömer ni att detta regeringsuppdrag är av betydelse för er verksamhet och för branschen i stort?

It is not really my business, but I have been working with LTU as a PhD researcher looking at ways to manage connections queues and pre-connection works allocation and I have many ideas from 12 years as a senior engineer with NGET working through the connections problems of the UK overseeing design of the UK transmission grid. I just thought I might be able to help. Maybe there's something in the next answer that could offer an idea.

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

The potential offered by anticipatory connection points. Mogens Lykketoft had this idea and spoke to me about it at a hydrogen conference. It makes real sense.

For GW-scale generation or demand customers, rather than reacting to connection applications, invite developers for prospective projects to multi-party talks including municipalities, DSOs, SvK, developers, and national planners and use that information to decide where is strategically advantageous for Sweden to develop specific types of connection such as hydrogen production or other GW-scale industry.

Then study how much capacity exists to connect this at substations within the target region. Also study what additional capacity is created by reinforcements (new circuits, DLR, series caps, replanting single circuit routes with double circuits, reconductoring with triple Araucaria 3x700mm², 30.5n.ohm.m at 75oC...).

Now auction the connection point. This can be done for firm or non-firm capacity or a combination of both (e.g. the first 200 MW is firm, then the next 500 MW is non-firm with one restriction (loss of X circuit means user trip scheme is armed and circuit loading above Y MW issues intertrip, for example). Perhaps the subsequent 300 MW has extra restrictions, and so on until the control room will not tolerate any more complexity. Non-firm could also be provided through capacity measure). **Svaret fortsätter på nästa slide.**

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

To implement such an approach, a TSO must have knowledge of how much capacity a location has for connection of generation or demand at specific times in the future (i.e. pre- and post- any planned reinforcements and connections). This requires calculation of hosting capacity, which I am researching with Prof. Math Bollen at LTU.

Advantages of anticipatory capacity auctions:

- Alignment of societal goals with infrastructure delivery.
- Understanding the auction values of connection capacity enables the economic value of specific transmission reinforcements to be estimated.
- Full available firm capacity can be used prior to waiting for a major reinforcement, increasing utilisation of existing capacity.
- Varying levels of capacity with varying depths of non-firm restriction can be auctioned simultaneously to enable maximum utilisation of capacity.
- Increased likelihood of completion of contracted projects due to removal of incentive for developers to acquire more connection capacity than they intend to use. **Svaret fortsätter på nästa slide.**

-

Fråga 2: Finns det specifika delar av regeringsuppdraget där ni har särskilt höga förväntningar på resultatet eller områden och där ni anser att Svenska Kraftnät bör lägga extra fokus?

- True value of connection capacity is found and can contribute to TSO reinforcement budget or lower consumer bills.
- TSO can control the connections queue since it controls each auction, simplifying the task of managing consecutive connections.

Disadvantages of this approach include:

- Increased complexity for TSO to manage multiple non-firm arrangements operationally.
- Requires changes to codes and industry processes that can take a long time to implement.
- Requires changes to regulation, though this sort of major structural industry change could align with a regulatory cycle.
- Could be seen as a threat to the value of connection queue 'assets' given away under existing rules and so could invite legal challenge and political lobbying.

Fråga 3: Vilka frågor ser ni som särskilt angelägna att diskutera vid kommande dialogmöte om regeringsuppdraget med branschrepresentanter?

How fundamental are SvK and Sverige prepared to go to try to address this problem? How can the success of a connections process be judged? What are the goals of connections: Connect everyone who applies in a given timescale? Somehow decide how much is too much to connect? Prioritise projects that align with societal goals while being fair and offering equal market access?

Connections reform is ongoing in the UK and it has been more a case of queue management than fundamental reform. So far, I think anticipatory connection point auctions could improve outcomes for Sweden and the UK. Yes, it is my pet project so I promote it when possible for no reason other than caring about electrical networks :-)

All the best with planning Sweden's network!

//Pete

**Vid frågor, vänligen
kontakta:**

RU-anslutningsprocess@svk.se